

Risker med handverktyg

Användningen av handverktyg orsakar varje år både olyckor och sjukdomar på våra arbetsplatser för bygg och anläggningsarbeten. En av de vanligaste orsakerna till olycksfall inom byggverksamhet är förlorad kontroll över handverktyg, till exempel kniv, såg, spikpistol eller bormaskin.

17%

av olyckorna i bygg- och anläggningsbranschen har koppling till handverktyg.

1. Genomgång arbetsplats och gemensamma rutiner

Gå igenom det gemensamma ansvaret för arbetsplatsen, hur säkerhetsrutiner implementeras och följs upp samt hur de kan förbättras. Varje fråga har ett antal följdfrågor som kan ställas i anslutning om så behövs. Använd de frågeställningar ni anser vara relevanta.

Syftet med denna dialog är att bidra till en säkrare arbetsplats och förbättrad arbetsmiljö. Dokumentationen är avsedd för internt bruk inom företaget och ska på lång sikt stödja det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM).

Arbetsplats

- **Har vi tillräckligt med kunskap på arbetsplatsen om användning av olika handverktyg?**
Finns det områden där vi behöver mera kunskap?
- **Hur ser vi till att verktyg med farliga delar har rätt skydd och att skyddet används korrekt?**
Hur kan vi påminna varandra?
- **Hur ser förutsättningarna ut för att rapportera tillbud till ledningen?**
Finns rapportblanketter? Tydliga riktlinjer?

Rutiner

- **Tar vi risker i beaktande vid upphandling och inköp av olika handverktyg?**
Vilka verktyg är detta viktigast att tänka på?
- **Genomför vi särskilda säkerhetsgenomgångar med nya medarbetare/praktikanter/lärlingar så att även de får kännedom om de risker som finns med användningen av handverktyg?**
Vem har ansvar för det? Vad kan vi förbättra?
- **Vid arbete med handverktyg som alstrar damm och/eller buller har vi då rutiner för att se till att damm- och buller reducerande åtgärder vidtas? Vilka åtgärder är viktigast att vidta?**
- **Hur får vi även andra entreprenörer på arbetsplatsen att vidta dessa åtgärder?**
Vem har ansvaret? Vad kan vi förbättra?
- **Kan vi se till att alla som använder handverktyg har fått information om lämpliga arbetsställningar för att undvika belastningsskador? Har vi den kunskap som krävs?**
- **Har vi rutiner för att alla verktyg löpande blir servade, underhållna samt förvaras väl efter användning? Slängs och ersätts trasiga verktyg? Hur kan vi tillsammans ta ansvar för det?**
- **Identifierar vi alla risker för olyckor och ohälsa i samband med användning av handverktyg? Bestämmer vi lämpliga skyddsåtgärder innan arbetet påbörjas? Hur kan vi få till bättre rutiner?**

Risker med handverktyg (forts.)

2. Genomgång utrustning och personlig reflektion

Vissa frågor har ett antal följdfrågor som kan ställas i anslutning om så behövs.
Använd de frågeställningar ni anser vara relevanta.

Syftet med denna dialog är att bidra till en säkrare arbetsplats och förbättrad arbetsmiljö.
Dokumentationen är avsedd för internt bruk inom företaget och ska på lång sikt stödja det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM).

Utrustning/kunskap

- **Har du rätt verktyg för varje situation och arbetsmoment?**
Behövs kompletterande utrustning?
- **Följer du tillverkarens riktlinjer för hur verktyget ska hanteras?**
Behövs kompletterande utbildning eller instruktioner?
- **Har du tillräckligt med kunskap vid användning av olika handverktyg?**
Finns det områden där du behöver mera kunskap?

Personlig reflektion

- **Rapporterar du tillbud?**
Rapporterar du skador även om de är mindre?
- **Vågar du säga till när vi ser att en kollega utsätter sig själv eller andra för fara?**
Har vi en tillåtande attityd? Vad kan förbättras?

3. Sammanfattning

Här sammanfattar vi vår diskussion under säkerhetsdagen och ger förslag på förbättringar.
Vi identifierar vad som fungerar bra och mindre bra på våra arbetsplatser, för att stärka vårt arbetsmiljöarbete. Denna sammanställning görs av ledningen.

Besvara de följande frågor och ta dessa vidare för sammanställning:

Vilka frågor bör vi ta vidare från punkt 1?

Vilka frågor bör vi ta vidare från punkt 2?

Hur kan vi använda oss av det vi diskuterat i vårt systematiska arbetsmiljöarbete?

Säkerhetsdag på temat:

Datum:

Arbetsplats:

Ansvarig:

Vilka frågor bör vi ta vidare från punkt 1?

Vilka frågor bör vi ta vidare från punkt 2?

Hur kan vi använda oss av det vi diskuterat i vårt systematiska arbetsmiljöarbete?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Övriga frågor och tankar kring säkerhetsarbetet